

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Dit Billede i min Sjæl

SEVERIN VEIERSØE

En landsbylærers dagbog fra 1800-tallet
udgivet af Povl Schmidt

Dit Billede i min Sjæl indgår i serien
Dansk kulturhistorie og bevidsthedsdannelse
redigeret af Povl Schmidt og Jørgen Gleerup

Heri er tidligere udsendt:

- Severin Veiersøe: *Hendes Ansigt i ethvert Pigeansigt* 1987
Jørgen Gleerup og Povl Schmidt (red.): *Tøvende landskaber* 1986
Ove Korsgaard: *Krop og kultur* 1986
Povl Schmidt: *Drømmens dør* 1984
Anette Bøtter-Jensen m.fl. (red.): *Opvækst/erindringer* 1984
Lis Barnkob m.fl.: *Drift og socialitet* 1983
Povl Schmidt og Jørgen Gleerup (red.): *Opbrud* 1983
Povl Schmidt og Jørgen Gleerup: *Livsrum og oplevelsesformer*
2. udg. 1984
Ulrik Lehrmann: *Bevidsthedsdannelsens provins* 1982
Inger-Lise Hjordt-Vetlesen: *Flugtens fængsel* 1981
Troels Boeberg Jensen og Jes Jessen (red.): *Trælbunden frihed* 1981
Povl Schmidt (red.): *Vulgaritetens polering* 1980
Jørgen Gleerup: *Utopi og sanselighed* 2. udg. 1985
Povl Schmidt: *Litteratur for menigmand* 2. udg. 1982
Ulrik Lehrmann: *Avisen og agrarsmåborgerskabet* 1978
Inger-Lise Hjordt-Vetlesen: *Forlokkelse og familie* 2. udg. 1981
Jørgen Gleerup: *Den borgerlige katastrofe og romanen i det 19. årh.*
2. udg. 1979
Povl Schmidt og Jørgen Gleerup: *Rids af offentlighedsformernes*
udvikling i Danmark 2. udg. 1982

SEVERIN VEIERSØE

Dit Billede i min Sjæl

En landsbylærers dagbog fra 1800-tallet
udgivet af Povl Schmidt

Odense Universitetsforlag

Dit Billede i min Sjæl

©Povl Schmidt 1988

På omslagets forside er gengivet
en tegning af Christen Dalsgaard
fra én af hans skitsebøger,
Den Hirschsprungske Samling.
Pjecen er sat med Century
og trykt hos Special-Trykkeriet Viborg a-s.
Printed in Denmark 1988.
ISBN 87-7492-658-6

På omslagets bagside er gengivet forstørret
udsnit af kortet "Nørrejylland Pl.6" trykt 1846.
Kortet er samlet, tegnet og litograferet af J.H. Mansa.
©Copyright Geodætisk Institut 1988 (A.35/88).
Forstørrelsens målestok ca. 1:62000.

Forord

I 1987 udgav jeg Severin Veiersøes dagbogsoptegnelser fra årene 1824-35 under titlen *Hendes Ansigt i ethvert Pigeansigt*. Dengang troede jeg at have været igennem alle Veiersøes efterladte papirer i privat og offentlig eje. Men nogle måneder efter udgivelsen blev jeg af en venlig person gjort opmærksom på nogle artikler i Skanderborg Amtsavis fra 1944, der viste at Veiersø osse havde ført dagbog omkring årsskiftet 1837-38. En fornyet henvendelse til et oldebarn af den lærer som ved Veiersøes død i 1897 havde arvet hans dagbøger, bragte da osse endnu et lille dagbogshefte frem i lyset.

Veiersø tog i 1835 lærereksamen fra det lille præstegårdsseminarium i Lyngby på Djursland og blev derefter huslærer i Fregerslev. Her besluttede han i november 1835 at stoppe de dagbogsoptegnelser han havde ført med jævne mellemrum siden 1824 og lade dem erstatte af kladderne til sine vigtigste breve. Men knap to år senere, efter at han i marts 1837 som 22årig var blevet skolelærer i Skanderborg Ladegaarde, løb han øjensynlig ind i nogle oplevelser som han ikke kunne skrive om i sine breve. Og derfor greb han atter til dagbogsskriveriet for at få oplevelserne bearbejdet, i håb om gennem sproget at få dem gjort til erfaringer.

Optegnelserne i det lille dagbogshefte strækker sig over syv måneder og drejer sig, med undtagelse af de allersidste linjer, om ét begivenhedsforløb: hans aldrig åbenlyst erklærede kærlighed til en pige og tabet af hende,

skønt hun elsker ham, men osse tavst indtil det er for sent at tale. Det er således en dagbog om det udtalte og dets omkostninger. Den skæbnesvangre tavshed bunder i både sociale og psykiske omstændigheder. Men måske osse i at Veiersøe gennem sin læsning var blevet fanget i en ideologisk fælde: den romantiske kærlighedsopfattelse. Den kløvede ham i sjæl og krop på en sådan måde at hans velbegrundede anlæg for resignation førte til handlingslammelse og opgivelse. To år efter tabet af pigen flyttede han fra Ladegaarde til Hjortsvang, hvor han overtog både degneembedet og forgængerens bedagede enke.

Jeg håber i en anden sammenhæng senere at kunne vende tilbage til den lille dagbog og behandle den nøjere i forlængelse af den læsning af Veiersøes dagbøger som er lagt frem i min efterskrift til optegnelserne fra årene 1824-35. Dagbogen 1837-38 magter næppe at stå alene, men er et væsentligt og bevægende efterspil til den historie som de tidligere optegnelser fortæller. Den udsendes derfor her som en selvstændig pjece i håb om at den kan finde frem til læserne af dens forgængere, hvortil den naturligt hører hjemme som kapitel V i *Hendes Ansigt i ethvert Pigeansigt*.

Asperup 1988

Poul Schmidt

Lg. d. 12 Sept. 1837.

I gaar saa jeg et af de blideste Pige Ansigter, jeg har seet her paa Egnen. Jeg gik igjennem St., og da jeg kom lige for Huset, hvor Mad.H. boer, sad hendes Datter med sin Kousine paa en Forhøining ved Vinduet, som vender ud til Gaden, hvor jeg gik forbi.

Hun saa saa smilende ud til mig, da jeg hilsede, og hendes Blik var som om vi havde haft gammel Bekjendtskab, hvorom hun nu mindedes. Det var vel min Formand hun kom i Tanker om, og hun saa ikke ud til at være saa overmaade glad. Hun har vel fortrudt, at Forlovelsen gik overstyr, nu da han har faaet saa godt et Embede, for ellers maa hun være meget letsindig. Ja maaske det heller ikke ene var hendes Skyld, at den gik i Stykker, der var vel Skyld paa begge Sider.

Jeg har dog Lyst til en Gang ved Leilighed at kjende noget til den Piges Hjerte, hvis Aasyn er saa tiltalende, livfuld og venlig.

Lg. d. 10 October 1837.

Det var en af de skønneste, uskyldig-morsomste Aftener jeg har haft i mange Aar, da jeg i Aftes besøgte den forannævnte Pige.

Strax da jeg var kommen, blev jeg af hende hilset med et let Haandtryk, et ukonstlet Nik og et naturligt hjerteligt Smil, og det forunderligste var, at da vi havde talt en lille Smule sammen, var det, som om jeg havde haft hjemme i det lille, nette, rene landlige Hus. Det var akkurat som da jeg i min Barndom sad hjemme ved Kakkellovnen og snakkede med min Søster Ane Katrine, som jeg altid har holdt saameget af, naar hun kom hjem med noget godt til sin lille Broder. Jeg siger, det var akkurat lige saadan, da jeg sad ved det lille hvidt skurede Bord og sladrede væk i al Fortrolighed med den lille vakre Stine. Hun er vist ganske anderledes end hendes gamle Kjæreste har beskrevet hende. Hvorfor bortkastede han denne Perle?

Da jeg efter en halv Snes Minuters Ophold blev opvarmet med Smørrebrød, kom Samtalen paa min daglige Hus-holdning. Jeg kunde i saare faa Ord beskrive, hvori mine Retter bestode; thi da det er saa trang og dyr en Smørtid, saa indskrænkede de sig til den ene Ret: Ost – og – Brød. De betænksomme Fruentimmer syntes det var noget vel knap at leve for en Embedsmand; men jeg svarede hertil, at jeg var meget vel fornøiet dermed, og Tanken om, at jeg virkelig var Embedsmand, og Folk ansaa mig derfor, bidrog ikke lidt til, at jeg fandt mig saa godt deri.

Da jeg siden for at gjøre de unge Piger – hendes Cousins var der ogsaa – Tiden behagelig forelæste dem et Stykke af Evalds "Lykkens Tempel", bemærkede den elskelige Stine med skjelsk Mine, at jeg vist havde reist mig en "Nøisomheds Bolig" i Lg i Modsætning til Skb. som "Lykkens Tempel". Jeg blev af og til afbrudt ved Spørgsmaale, og jeg maatte derfor lægge Bogen bort for denne Aften og love snart at komme igjen og forelæse det øvrige.

Tiden brugte vi dernæst til at spille med "Spørgsmaalskort". Stine tilspurgte mig først. Jeg var heldig nok med Svarene, indtil det temmelig dristige Spørgsmaal kom: "Holder De ogsaa noget af mig?" Jeg vidste godt, hvad jeg vilde svare eller hvilke Ord Kortet skulde frem-

vise, men det stod ikke paa den Ende, med hvilken det til kom mig at svare, og jeg maatte derfor vende det om for at faa Svaret: "Tilvisse!". Dette bemærkede Pigen; men jeg kunde med Sandhed forsikre, at der ikke var anden Feil, end at Kortet af Vanvare havde vendt sig forkert i Haanden, og at Svaret var ligesaa vel meent som det var sagt.

Henved kl. 10 begyndte jeg at minde om, at jeg skulde se efter Lg. De kjære Tøse søgte at opholde mig længere; men da jeg hidtil ikke har ladet mig forlokke af Kvindfolk, hvorfor skulde jeg saa lade mig forlokke her. Et hjerteligt Haandtryk forenet med et lille Smil paa de blegrøde Kinder samt et Blik af de blide Øine endte denne Aftenunderholdning.

Paa Hjemveien kom den Tanke bestandig: mon denne Pige ikke en Gang kan blive din Kjæreste; da skal jeg smile anderledes venlig til hende og favne hende med en Følelse, hvortil Sproget ikke kjender andet Navn end Sælighed.

Lg. den 24 October 1837.

Det var intet Under. Der var noget, der ligesom bestandig trak mig i Øster. Jeg vidste ikke rigtig, hvad det var; jeg vilde bestandig til St. og jeg kunde ikke komme længere, og jeg havde ikke rigtig noget Ærinde. Jeg vilde gjerne ind og se til St., naar jeg kom forbi det lille Hus; men jeg undsaa mig baade for hende og for andre; thi jeg vidste nok, hvad Folk vilde sige, naar jeg kom for tidt.

Jeg kunde dog ikke styre mine Been i deres Selvraadighed i Aftes, da jeg kom forbi, jeg maatte derind. Jeg vilde strax gaa igien videre til F.; men jeg fik snart den Overbevisning, at det ikke blev lige for Øieblikket; thi naar jeg vilde af Sted, syntes jeg dog, jeg kunde bie et Kvarteer endnu. Saaledes gik et Kv. efter et andet, saa satte jeg paa, og tilsidst syntes jeg at jeg kunde bie 1 Time paa Gangen, og Enden blev at jeg kom til at bie den hele

Aften til langt ud paa Natten, og hvad var det, der bandt mig andet end denne yndige Stine?

Uvilkaarligt faldt Ingemanns Ord mig ind: "Stjernen, som jeg søgte i det fjerne, fandt jeg her i Uskylds stille Bo"; thi hvor jeg har seet enten ved Vesterhavet eller Østerhavet har endnu ingen draget mig saaledes til sig. Men jeg har endnu heller aldrig før fundet en, der kunde tale med min Aand, der kunde lade sit Hjerte sammenmelte med mit. Du glædedes saa saare, naar jeg fortalte dig om gode Handlinger, Du harmedes og bedrøvedes saa inderlig, naar jeg fortalte dig om Skurke, Du kunde le saa hjertelig over Menneskenes virkelige Daarskaber, Du kunde fælde Medlidenheds Taarer ved Tanken om de arme og ulykkelige. Og det er just en saadan Sjæl, jeg har søgt, og som jeg aldrig før har fundet, og kan hendes Hjerte slutte sig til mit, som mit til hendes – og hvorfor kan det ikke det – saa har jeg vist fundet den, som jeg en Gang skal favne i Henrykkelse og elske over alle Dødelige paa Jorden.

Lg. den 24 November 1837.

Du gode Gud! hvorfor nægtede du mig den Lykke, at vinde denne Engels Kjærlighed? Ja jeg veed jo, at jeg ikke maa gaa i Rette med dig; men naar skal jeg prise din vise Styrelse og takke dig for din Kjærlighed ogsaa i dette Stykke.

Hun elsker mig jo slet ikke; thi da jeg i Aftes var hos hende, traf jeg der sammen med Snedker A.P. fra F., og som de sad, mærkede jeg godt, de havde gode Miner med hinanden og jeg var underordnet ham. Hendes blide Tale, milde Øiekast viste vel, at hun ikke kunde hade mig. O nei! hvorfor skulde hun hade den, som altid vil tilbede hende; men hun saa ikke paa mig med den Ømhed som paa Snedkeren.

O kjendte Du hans Hjerte og kjendte Du mit, da vilde Du ile i mine Arme for at lette Byrden fra mit Bryst og for at glemme ham, der aldrig har Hjerte til at elske, aldrig har Aand til at tale med dig. O du skal sikkerlig heller aldrig forenes med ham, saasandt Sjælene gik Par og Par fra Lysenes Bolig; thi saa er der en anden Aand og et andet Hjerte, som skal sammensmelte med dit og aldrig skilles derfra.

Lg. den 8 December 1837.

O Nei! hun elsker vist ikke ham. Da jeg igjen saa hende i gaar, smilede hun ligesaa sødt til mig, som hun hin Aften smilede til ham.

Jeg kan dog ikke bebreide mig selv, at jeg er gaaet ham i Veien, og han har hverken Hjerte eller Aand til at fatte og paaskjønne hendes fine Følelse og ophøiede Sjæl, og hun kan derfor heller ikke elske ham, som hun kan elske mig, naar hun har lært mig nøiere at kjende.

Har det ikke været andet end løs Snak, hun har haft med Snedkeren, da skal jeg søge af alle Kræfter at vinde hende. Det vil vel ikke være saa vanskelig; thi den brændende Kjærlighed mangler sjelden Ord, naar det gjælder, og hvad der kommer fra Hjertet, maa jo igjen gaa til Hjerte.

Lg. den 27 December 1837.

Pige, som fængslet min Aand! Du har røvet mit Hjertes Fred og veed det ikke, du er Gjenstanden for min brændende Kjærlighed, som ingen anden har været det, og du veed det ikke. Dine Blik fortære mig, du indsluttes tidlig og sildig i mine Bønner og du veed intet af dette alt-sammen. Havde Du dog vidst det, hvor vilde Du da glæde dig, hvis Du elsker mig, og Du vilde græde over min

Skjæbne, hvis jeg var dig ligegyldig, og jeg vilde selv udgræde min Smerte; men var jeg dig kjær – søde Tanke! – da vilde du slutte dig til mig, og ingen Menneskehaand vilde være istand til at bortrive os fra hinanden, førend Dødens kolde Haand kom for at adskille os en liden Stund.

Du gode Gud! som alene veed, hvad der tjener mig bedst, skal denne Pige en Gang forenes med mig, da led du os, saa vi snart maa lære at kjende hinandens Hjerter og Følelser, at hun maa kunne forestille sig, hvor varmt og hvor uroligt mit Hjerte slaauer for dette himmelske Væsen paa Jorden. Du kjære Gud Fader vredes ikke paa mig, fordi jeg indslutter dette Ønske i min Bøn i denne Aftenstund!

Lg. den 3die Januar 1838.

Pludselig har Folk begyndt at tale om – ja det hører desværre til Dagens allersikreste Nyheder, at Stine skal igjen være bleven forlangt af sin gamle Kjæreste, og at hun allerede i Gaar var henne at besøge ham. Men jeg kan aldrig tro, at det kan være muligt, at han som et fornuftigt Menneske i Aar skulde gjøre det, han for et Aar siden haardt og dyrt forsvoer.

Jo dog maaske det er mueligt. Han har ikke kunnet løsrive sig fra hende, og en Tanke derom har uvilkaarligt villet paatrænge sig mig. Min Bestemmelse har derfor altid været og er endnu, at jeg aldrig vil tilstaa hende, hvad mit Hjerte føler for hende, førend han var bleven gift.

Er det saaledes bestemt i Guds Raad, at de to igjen skulle forenes, hvor skal jeg da faa Styrke til at bære den Smerte, det forvolder, naar jeg tænker paa, at jeg blot maatte forestille mig dette Livs høieste Glæder i deres fulde Udstrækning, men ikke nyde dem. Ja Styrken maa komme her ovenfra.

Lg. den 10 Januar 1838.

Hvilken underlig Bevægelse det gjorde i Gaar i mit hele Væsen, da Enken tiltalte mig med disse Ord: "Jeg kan hilse Dem fra L. Han var her i Gaar med hans Stine; nu er de igjen forlovede, og nu tænker jeg vi kan stole derpaa." – "Ja det kan vi vel nok," svarede jeg; men jeg tænkte, maaske det endnu kan gaa over Styr, det har det da gjort en Gang før.

Forlovelsen omtales overalt, hvor jeg kommer, og jeg veed ikke rigtig, hvad det er, der rører sig i mig, naar jeg taler derom.

Lg. d. 20 Januar 1838.

Hvorledes skal jeg beskrive mit Hjertes Tilstand? Det har slaaet i Kjærlighedens henrykkende Varme; det har også isnet og været nær ved at fortvivle; men nu er jeg saa overordentlig glad, og det er en ædel Glæde, og den har forandret min hele Sjæl.

Jeg er saa lykkelig ved at jeg har lært at kjende dig, du himmelske Pige! Jeg veed nu, at alle Jordens Skatte ere ringe i Sammenligning med en ædel, blid og høi Kvindeand. Hvor henryktes jeg, da jeg vovede at haabe, du en Gang kunde blive min, hvor isnede mit Hjerte, naar jeg begyndte at tvivle; men nu er jeg glad, fordi Du kommer til at nyde en større Lykke, end jeg nogensinde vilde være i Stand til at skabe dig.

Forunderlige Styrelse! Den, du skjenkede dit Hjerte i Barndommens blide Dage, skulde ogsaa nu eie det for bestandigt; thi Du har jo i Grunden vist slet ikke elsket mig. Ja Du elskede mig, som Du elskede alle dine Brødre og Søstre, men elske mig som jeg elskede Dig? Nei! hvorledes var det mueligt? Men lykkelige Timer, naar jeg ser din Barndoms Elskers Hjerte slutte sig til dit. Dit Billede og Billedet af din Lykke skal stedse følge mig, og saa

er jeg lykkelig overalt.

Lg. den 30 Januar 1838.

Jeg har dog stridt en ædel Kamp med mig selv. Det havde maaske ikke været umuelig for mig at vinde denne Pige; men jeg vovede ikke at begynde derpaa, og Gud være lovet, at jeg ikke gjorde det; thi dersom jeg havde hindret hendes Lykke, hvor havde saa mine glade Timer været.

Nu har jeg vist ofret det kjæreste, jeg ønskede, og nu har jeg Vished om, at hun aldrig kan blive min. I Dag er der lyst for hende og hendes Kjæreste. Han vil ogsaa paa-skjønne sin Lykke; hvert Blik fra hendes blide Øine vil lære ham det.

Hvorledes kunde jeg ved nogensomhelst Leilighed bringe saa stort et Offer, dersom hun ellers elskede mig. Ogsaa glæder det mig saa inderligt, at jeg har bragt det; thi jeg har vist befordret tvende Væseners Lyksalighed baade hendes og hans, og saalænge, jeg skal vandre alene, kan jeg ikke have nogen større Glæde end den jeg føler ved at tænke derpaa.

Nu finder jeg Hvile i Tanken om den Lykke, jeg har stiftet ved at holde mit Hjertes Yttringer tilbage; men Du, som giver alle gode Gaver, send mig een med det halve – jeg skal ikke forlange mere – af Stines Aand, hvorimod mit urolige følsomme Hjerte kan bevæge sig!

Lg den 7 Febr. 1838.

Min Kjærlighed er da reen og ublandet af det sandse- lige. Jeg hænger ved hende med min Sjæls hele Styrke, og hun er forlovet med en anden.

Jeg synes endogsaa min Kjærlighed har tiltaget siden den Tid, og evigt vil jeg tilbede hende. Ja, hvorfor maa jeg

ikke dette? Det er trøsteligt, synes mig, at kjende en, som man her paa Jorden elsker høiere end sig selv, en i hvem Præget af det Guddommelige fuldkommen har afspeilet sig.

Ja jeg maa tilbede dig, og jeg gjør det hvert Øieblik, thi dit Billede følger mig. Men Du maa ikke elske mig. O jeg forlanger det aldrig; thi hvorledes kunde jeg det? Du har for ædel en Aand til nogensinde at glemme den udeelte Kjærlighed, Du skylder ham, der først vandt dit Hjerte i Barndommens Dage.

Det er saa herligt at have een, for hvem man kan opsende sine Bønner til ham, der altid giver os, hvad der tjener os bedst, og der har jeg nu dig, og mine Bønner til Giveren skal altid dreie sig om din Lykke.

Lg. d 13 Febr. 1838.

Der kan vistnok intet være daarligere end at forelske sig i en, hvis Gjenkjærlighed det aabenbart er Synd at tænke paa. Jeg vil derfor ogsaa udrydde denne Kjærlighed af mit Hjerte; men hvorledes kan jeg? Jeg frygter for, at det aldrig skeer.

O jeg Ulykkelige! gid jeg da levede i Udlændighed ude paa den store Hede, hvor jeg bortspøgte saa mange glade Timer med mine Barndoms-Legekammerater! Saa gid jeg der kunde bortleve mine øvrige Dage stille i en lille eensom Hytte, ukjendt, useet og ubemærket af den øvrige Verden, der siden hin mindeværdige mærkelige Aften har tabt sin hele Værd i mine Øine.

Lg den 20 Febr. 1838.

Jeg vidste ikke andet end jeg var lykkelig. Nei det var ikke saaledes. De sidste 14 Dage har jeg ikke haft Lyst til

noget somhelst Arbeide.

Jeg befandt mig før saa lykkelig i min stille Ensomhed, i min lille Bolig. Nu kan jeg ikke udholde at være der. Jeg opmuntredes før, naar jeg kom i et godt Selskab af Venner; nu kan jeg ikke udholde at være iblandt dem; thi jeg er vis paa, der er ingen, der kan forstaa mig. Uorden er Hovedtrækkene i alle mine Forretninger, Døden og Graven er mit eneste Ønske.

Ak! havde jeg aldrig seet den, som jeg evig vil tilbede, jeg havde da været saa lykkelig! Jeg vilde en Gang fastholde dit Billede i min Sjæl – ak havde jeg udrevet det, saa havde jeg været rolig. Nu bliver jeg det vel aldrig, før Jorden en Gang dækker mit Støv.

Lg. den 14 Marts 1838.

Gud været lovet! Den vilde Storm i min Sjæl har nu igjen lagt sig noget, og det begynder at blive stille derinde. Maaske jeg dog en Gang kan være saa lykkelig at glemme hende, der satte mig i denne forskrækkelige Tilstand. Det var jo min egen Skyld. Jeg kunde ikke udholde hverken det glædelige eller det sørgelige deri.

Du elskelige Kvinde! Du veed ikke hvilke jordiske Saligheder du har voldt mig, Du veed ikke hvilke Hjertekvaler du har voldt mig. Jeg kunde ikke ønske min værste Fjende, hvis jeg havde Fjender, at lide saaledes.

Hele Verden har i lang Tid været en Jammerdal for mig, men nu begynder al Ting at se noget mere glædelig ud. Var det mueligt, at jeg kunde finde noget af din Aands og Legems Deilighed, du elskelige! hos en anden, da gid jeg snart maatte se hende. Ingen vil kunne erstatte dig tilfulde; men maaske hjælpe til, at jeg kunde glemme dig og saaledes tildels læge mine Sjælesaar. Maaske hun, der sad hos dig, da jeg saa det første Smil fra dit venlige Aasyn. Hun er vist den, der i Aand staaer dig nærmest.

Havde jeg dog den Vished, at du aldrig havde kunnet elske mig! saa tabte mine Griller sig nok igjen i det intet, hvoraf de ere oprundne, og det er det, jeg haaber og bestandigen vil haabe, de skulle. –

Lg den 27 Marts 1838.

I Gaar var jeg igjen i det Hus, hvor Kjærlighedsluen først for Alvor tændtes i min Sjæl. Stines Moder lod sig forstaa med, at hendes kjære St., som hun havde opfostret med megen Møie og som hun havde ventet sig saa megen Glæde og Velsignelse af i Alderdommen, hun nød ikke den Lykke som hun havde ventet; hendes Forlovede var allerede lidt vranten og gnaven imod hende, og hun græd, da hun tilstod, at det var hendes Skyld, at Foreningen var kommen i Stand, og hvad følte ikke mit Hjerte, da den gamle forsikrede mig, at Stine havde elsket mig, at jeg altid vilde indtage en høi Plads i hendes Hjerte, at hun gjerne, naar hun maatte have raadet sig selv vilde have ventet i 4 ja 10 Aar, naar hun saa maatte have baaret mit Navn. Men de vidste ikke, hvad de kunde tage mig for, og en, der havde et godt Levebrød, var jo at foretrække for den, der blot havde det i Udsigt.

Jeg veed, at jeg aldrig har gaaet hjem til min eensomme Bolig med et Bryst sammenpresset af saa mange modstridende Følelser som i Aftes. Jeg vil haabe, at jeg ikke skal føle det saa haardt mere, og jeg vil ikke ønske for nogen, at han skal prøve det. Gid det dog ikke forholdt sig saaledes som Moderen forestillede sig det. Det kan jo være langt bedre. Jeg skal dog med det allerførste overbevise mig derom ved at reise over at se, hvorledes de unge virkelig har det. Jeg vil altid vente det bedste.

Lg. den 1ste April 1838.

I Gaar besøgte jeg første Gang min Ven L. efter hans Forlovelse. Stine sad og syede i den lille venlige Stue. L. havde Hovedpine, saa daarligt ud, og Stine betragtede mig med vemodige Træk og gik ud i Kjøkkenet. Da jeg havde siddet og talt en Tid med L. om ligegyldige Ting, kom hun igjen ind, og jeg syntes, at hun saa ganske forgrædt ud. — — — —

Ak, jeg elendige Menneske! hvor skal jeg hen? Hvor skal dog mit arme Hjerter finde Ro? Gyselige Tanke! Hun har elsket mig, men nu bliver hun ulykkelig. Ak! denne Tanke forstyrrer min Ro for bestandig!

Hvorfor vilde jeg se hende igjen? Var det for at oprive mine Sjælesaar? Ak, nei! det var for at se hendes Lykke. Ak hvilken skuffet Forventning! Jeg saa Taarer i hendes Øine, ikke Glædens men Smertens Taarer.

O Skjæbne! hvor grusomt kastede du Dig mellem vore Hjerter! Hvilken Løn nyder jeg nu for den Kamp, jeg syntes saa ædel og god? Ak den, jeg ikke tør tænke mig; thi jeg tør ikke forestille mig, at hun skal blive behandlet med Haardhed. Hvis saa var, hvi havde den gode Gud da ikke ladet hende ty til min Favn? Jeg vilde have behandlet hende saa ømt og saa kjærligt. Da skulde mit Liv have været ofret alene for at lyksaliggjøre hende.

Gode Gud! jeg forlod hende i Gaar med et sorgbetyngt Hjerter. Gid jeg aldrig skal se hende mere, undtagen naar jeg kan se Glæden skinne i hendes Aasyn, og lad mig en Gang glemme hende i det søde Haab, at hun dog en Gang maa blive evig lykkelig! —

Lg. d. 8 April 1838.

I denne Uge har jeg ikke hørt noget fra hende, som jeg desværre aldrig kom til at kalde min. Hun har endnu ikke haft Bryllup. Hvorfor skal det opsættes saa længe?

Hvad skal denne Langsomhed betyde? . . .

O jeg vil stræbe saasnt som mueligt at komme bort her fra Egnen, hvor den stille rolige Glæde er flygtet bort fra min Sjæl, og hvor ingen kan tilbagekalde den.

Hans Vanskeligheder og hans Haardheder, som han skal have udvist mod Stine, var nok kun en Følge af hans Hovedpine, som desværre nok bestandig vedvarer. Ja det skulde da også synes umueligt, at han kunde behandle denne Engel med Haardhed. Herlige Kvinde! I hans Sygdom gaaer hun i Skolen og underviser Børnene ligesaa fuldt som en anden Skolemester. Ak! hvem der kunde dog faa halv saa god en Kone! . . .

I Dag ramte et haardt Slag af Skjæbnen den rare Enke her i Lg, i det hendes ældste Søn pludselig lukte sit Øie for denne Verden. Det var haardt for hende, da han var den eneste af hendes Børn, der kunde yde hende nogen Hjælp med hendes store Bedrift. Gud lindre hendes Sorg og give hende Styrke til at bære dette haarde Tryk! Ja Gud se i Naade til os allesammen!

Supplerende noter og oplysninger

- 5 hendes Datter: Anne Kierstine Høyer, født 13. oktober 1810 i Hedensted og således fire år ældre end Severin Veiersøe. Hendes moder var først gift med en kromand i Hedensted og efter dennes død med en husmand i Stilling, der døde i 1832.
- min Formand: Rasmus Erichsen Lind, født 20. oktober 1809 i Stilling som søn af gårdmandsfolk, var skolelærer i Skanderborg Ladegaarde indtil marts 1837, hvorefter han blev degn i Harlev.
- 6 "Lykkens Tempel": Ewalds allegoriske fortælling, der udkom 1764, skildrer livet i "Nøisomheds Boelig" og dets splittelse i længselen efter hhv. "Lykkens Tempel" i det jordiske og "den evige Lyksaligheds Tempel".
- 8 "Stjernen, som jeg...": citatet har ikke kunnet stedfæstes.
- 16 endnu ikke haft Bryllup: de forlovede blev gift 29. april 1838 i Harlev. Anne Kierstine fødte en søn den 17. oktober 1838 og er således blevet gravid umiddelbart efter forlovelsens genetablering i januar 1838 og har altså været i tredje måned ved Severins besøg i Harlev. Anne Kierstine døde den 13. november 1842 i Harlev og hendes mand den 6. juni 1855 i Harlev.

Masing

III

Stillingø

Gran

Remmer Huse

Skanderb. Skanderup Sogn.

Lade Gde

Holtslev Gde

Fruering

SKANDERUP
Vester M.
DERBORG

5

DIS-Danmark

Odense Universitetsforl